

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 5/22
Люксембург, 18 януари 2022 г.

Решение по дело C-118/20
Wiener Landesregierung (Оттегляне на уверение за натурализация)

Оттеглянето на уверение за натурализация трябва да зачита принципа на пропорционалност, когато възпрепятства възстановяването на гражданството на Съюза

Същевременно, по принцип държавата членка, от която заинтересованото лице иска да бъде освободено от гражданство, за да може да получи гражданството на друга държава членка, трябва да се увери, че нейното решение по тази молба влиза в сила едва след като новото гражданство действително е придобито

През 2008 г. JY, естонска гражданка, пребиваваща по това време в Австрия, подава молба за австрийско гражданство. С решение от 11 март 2014 г. компетентният тогава австрийски орган¹ ѝ дава уверение, че това гражданство ще ѝ бъде предоставено, ако в двугодишен срок представи доказателство, че е освободена от естонското си гражданство. В определения срок JY представя потвърждението, че на 27 август 2015 г. е била освободена от естонското си гражданство. От тази дата JY е лице без гражданство.

С решение от 6 юли 2017 г. австрийският административен орган, който междувременно е станал компетентен², отменя решението от 11 март 2014 г. в съответствие с националното право и отхвърля молбата на JY за предоставяне на австрийско гражданство. Този орган мотивира решението си, като посочва, че JY вече не отговаря на условията за придобиване на гражданство, предвидени националното право. Всъщност след получаване на уверението за предоставянето на австрийско гражданство JY била извършила две тежки административни нарушения, изразяващи се в непоставяне на стикер за технически преглед върху нейното моторно превозно средство и в управление на моторно превозно средство след употреба на алкохол. Освен това тя носела отговорност за осем административни нарушения, извършени преди получаването на това уверение.

След като жалбата ѝ срещу посоченото решение е отхвърлена, JY подава *ревизионна* жалба пред Verwaltungsgerichtshof (Административен съд, Австрия). Тази юрисдикция посочва, че като се имат предвид административните нарушения, извършени от JY преди и след даването на уверението, че ще ѝ бъде предоставено австрийско гражданство, по силата на австрийското право условията за оттегляне на това уверение са изпълнени. Тя си задава въпроса обаче дали положението на JY попада в приложното поле на правото на Съюза и дали при приемането на решението си за оттегляне на уверението за натурализация, което възпрепятства JY да си възстанови гражданството на Съюза, компетентният административен орган е следвало да се съобрази с това право, и по-конкретно закрепения в него принцип на пропорционалност, като се имат предвид последиците от такова решение за положението на заинтересованото лице.

При тези условия запитващата юрисдикция решава да отправи до Съда запитване относно тълкуването на правото на Съюза. В решението си, постановено от голям състав, Съдът тълкува член 20 ДФЕС в рамките на своята практика³ относно задълженията на държавите

¹ Niederösterreichische Landesregierung (правителство на провинция Долна Австрия, Австрия).

² Wiener Landesregierung (правителство на провинция Виена, Австрия).

³ Произтичаща от решения от 2 март 2010 г., Rottmann, [C-135/08](#) (вж. и [ПС № 15/10](#)), и от 12 март 2019 г., Tjebbes и др., [C-221/17](#) (вж. и [ПС № 26/19](#)).

членки в областта на придобиването и загубването на гражданство от гледна точка на правото на Съюза.

Съображения на Съда

На първо място, Съдът постановява, че **по естеството и последиците си попада в приложното поле на правото на Съюза положението на лице, гражданин на една-единствена държава членка, което се отказва от това гражданство и поради това загубва статута си на гражданин на Съюза, за да получи гражданството на друга държава членка вследствие на уверението, дадено от органите на последната, че това гражданство ще му бъде предоставено, когато това уверение е оттеглено, с последицата, че възпрепятства това лице да си възстанови статута на гражданин на Съюза.**

В това отношение Съдът най-напред констатира, че към момента на оттегляне на посоченото уверение JY вече е станала лице без гражданство и е загубила статута си на гражданин на Съюза. Тъй като искането за освобождаване от гражданството на държавата членка по произход е направено в рамките на процедура по натурализация с цел получаване на австрийско гражданство и представлява последица от това, че JY, като се има предвид даденото ѝ уверение, се е съобразила с изискванията, свързани с тази процедура, не може да се приеме, че лице като JY доброволно се е отказало от статута на гражданин на Съюза. Напротив, след като е получила уверение от страна на приемащата държава членка, че нейното гражданство ще ѝ бъде предоставено, искането за освобождаване от гражданство има за цел да изпълни условие за придобиване на това гражданство, а след получаването му — да продължи да се ползва от статута на гражданин на Съюза и от свързаните с него права.

По-нататък, когато в рамките на процедура по натурализация компетентните органи на приемащата държава членка оттеглят уверението за натурализация, заинтересованото лице, което е било гражданин само на една друга държава членка и се е отказало от гражданството си по произход, за да изпълни изискванията, свързани с тази процедура, е в невъзможност да продължи да се позовава на правата, произтичащи от статута му на гражданин на Съюза. Такава процедура, взета в нейната цялост, засяга статута, предоставен от член 20 ДФЕС на гражданите на държавите членки. Действително, тя може да доведе до лишаване на лице в положение като това на JY от свързаните с този статут права, въпреки че в началото на посочената процедура това лице е притежавало гражданството на държава членка и следователно е имало статут на гражданин на Съюза.

Накрая, като отбелязва, че в качеството си на естонска гражданка JY е упражнила правото си на свободно движение и пребиваване, като се е установила в Австрия, където пребивава от няколко години, Съдът подчертава, че логиката на постепенно интегриране в обществото на приемащата държава членка, насърчавана от член 21, параграф 1 ДФЕС, изисква положението на гражданин на Съюза, на когото посочената разпоредба предоставя права поради упражняването на правото му на свободно движение в Съюза и който рискува да загуби не само упражняването на тези права, но и самото качество на гражданин на Съюза, въпреки че е поискал чрез натурализация в приемащата държава членка да се интегрира в по-голяма степен в обществото на същата, да попада в приложното поле на разпоредбите на Договора за функционирането на ЕС, отнасящи се до гражданството на Съюза.

На второ място, Съдът тълкува член 20 ДФЕС в смисъл, че **компетентните национални органи и съответно юрисдикциите на приемащата държава членка трябва да проверят дали решението за оттегляне, което прави окончателна загубата на статута на гражданин на Съюза за засегнатото лице, е съвместимо с принципа на пропорционалност с оглед на последиците, които то поражда за положението на това лице. Това изискване за съвместимост с принципа на пропорционалност не е изпълнено, когато такова решение е мотивирано от административни нарушения на Кодекса за движение по пътищата, които според приложимото национално право водят само до налагането на имуществена санкция.**

За да стигне до този извод, Съдът отбелязва, че когато в рамките на процедура по натурализация, започната в една държава членка, последната изисква от гражданина на Съюза да се откаже от гражданството на своята държава членка по произход, упражняването и полезното действие на правата, които този гражданин на Съюза черпи от член 20 ДФЕС, изисква в нито един момент той да не бъде изложен на риска от загуба на неговия основен статут на гражданин на Съюза поради самия факт на прилагане на тази процедура. Всъщност всяка загуба, дори и временна, на този статут означава, че заинтересованото лице е лишено за неопределено време от възможността да се ползва от всички права, които посоченият статут му предоставя.

От това следва, че когато гражданин на държава членка иска да бъде освободен от гражданството си, за да може да придобие гражданството на друга държава членка и по този начин да продължи да се ползва от статута на гражданин на Съюза, държавата членка по произход не би трябвало да приема — въз основа на уверение за натурализация, дадено от тази друга държава членка — окончателно решение относно загубването на гражданство, без да се увери, че това решение влиза в сила едва след като новото гражданство действително е придобито.

При това положение, когато статутът на гражданин на Съюза вече е временно загубен, защото в рамките на процедура по натурализация държавата членка по произход е освободила от своето гражданство заинтересованото лице, преди то ефективно да е придобило гражданството на приемащата държава членка, задължението да се осигури полезното действие на член 20 ДФЕС тежи преди всичко върху последната държава членка. Това задължение се налага по-конкретно, когато става въпрос за решение за оттегляне на уверението за натурализация, което може да направи окончателна загубата на статута на гражданин на Съюза. Следователно такова решение може да бъде взето само на легитимни основания и при спазване на принципа на пропорционалност.

Проверката за пропорционалност изисква да се провери по-конкретно дали това решение е обосновано с оглед на тежестта на извършените от съответното лице нарушения. Що се отнася до JY, тъй като нарушенията, предхождащи уверението за натурализация, не са попречили то да бъде дадено, те не могат повече да се вземат предвид за обосноваване на решението за оттегляне на същото. Колкото до нарушенията, извършени след получаването на уверението за натурализация, с оглед на тяхното естество и тежест, както и на изискването понятията „обществен ред“ и „обществена сигурност“ да се тълкуват стриктно, не изглежда JY да представлява действителна, настояща и достатъчно сериозна заплаха, която засяга основен обществен интерес или засягане на австрийската обществена сигурност. Действително, нарушения на Кодекса за движение по пътищата, наказуеми само с глоба, не могат да докажат, че отговорното лице представлява заплаха за обществения ред и обществената сигурност, която може да обоснове окончателното загубване на статута му на гражданин на Съюза.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106